

Г. Л. Бондар, кандидат політичних наук,
доцент Інституту державного управління
Чорноморського національного університету
імені Петра Могили

Л. О. Ракутіна, магістрантка
кафедри публічного управління та адміністрування
Інституту державного управління
Чорноморського національного університету
імені Петра Могили

ІНФОРМАЦІЙНА ПОЛІТИКА ТА ІНФОРМАЦІЙНА БЕЗПЕКА

Стрімкий розвиток інформаційних технологій трансформує світ, а інформація стає стратегічним ресурсом держави, продуктивною силою та товаром. Це здатне викликати прагнення держав, організацій й окремих громадян одержати переваги за рахунок оволодіння інформацією, а також за рахунок завдання збитків інформаційним ресурсам супротивника і захисту своїх інформаційних ресурсів. Встановлено, що національна безпека істотно залежить від забезпечення інформаційної безпеки, а внаслідок подальшого технічного прогресу ця залежність буде тільки зростати. Стратегією розвитку інформаційного суспільства в Україні визначено, що на даний час у країні сформовано основні правові засади побудови інформаційного суспільства шляхом прийняття нормативно-правових актів, які регулюють суспільні відносини у сфері сприяння розвитку громадянського суспільства, створення інформаційних електронних ресурсів, захисту прав інтелектуальної власності на такі ресурси, гарантій та механізму доступу до публічної інформації, розвитку електронного урядування та відкритого уряду, електронного документообігу, інформаційної безпеки тощо. Встановлено, що національна інформаційна сфера перебуває у стані активного становлення, гармонійного включення у глобальний світовий інформаційний простір та є основою розвитку інформаційного суспільства в Україні. Визначено, що процеси формування та вдосконалення законодавчої та нормативно-правової бази у сфері захисту державних інформаційних ресурсів повинні здійснюватись шляхом внесення змін до тих, що нині існують, шляхом розроблення нових законодавчих та нормативно-правових актів, повинні відповідати вимогам щодо гармонізації українського законодавства з міжнародним законодавством і створювати умови для рівноправної участі України в міжнародному інформаційному обміні за умов збереження інформаційного суверенітету держави.

Недарма Натан Ротшильд казав: «Хто володіє інформацією, той володіє світом».

Ключові слова: інформація, інформаційна безпека, державні інформаційні ресурси, інформаційна політика, захист інформації, національна безпека.

H. L. Bondar, L. O. Rakutina. Information policy and information security

The rapid development of information technology is transforming the world, and information is becoming a strategic resource of the state, productive power and commodity. It is capable of provoking the desire of states, organizations and individual citizens to gain benefits through the possession of information, as well as by causing damage to the information resources of the enemy and the protection of their information resources. National security has been found to be significantly dependent on information security, and as a result of further technological advances, this dependency will only increase. The Strategy for the Development of the Information Society in Ukraine defines that the country has formed the basic legal foundations of building an information society by adopting normative legal acts that regulate public relations in the sphere of promoting civil society development, creation of electronic information

© Г. Л. Бондар, Л. О. Ракутіна, 2019

resources, protection of intellectual property rights for such resources, safeguards and mechanism for access to public information, development of e-governance and open government, electronic document flow, information security and more. It is established that the national information sphere is in a state of active formation, harmonious integration into the global world information space, and is the basis for the development of the information society in Ukraine. It is determined that the processes of formation and improvement of the legislative and regulatory framework in the field of protection of state information resources should be carried out by amending existing ones, and by developing new legislative and regulatory acts, should meet the requirements for harmonization of Ukrainian legislation with international legislation and create conditions for equal participation of Ukraine in international information exchange, while maintaining the information sovereignty of the state.

No wonder Nathan Rothschild said: "Who owns information, owns the world."

Key words: information, information security, state information resources, information policy, information security, national security.

Постановка проблеми. Протягом останніх років в Україні спостерігається процес інформатизації суспільства та органів публічного управління на всіх рівнях, а саме: розвиток і поширення інформаційно-телекомунікаційних технологій у всі сфери життєдіяльності. Інформаційна безпека – це одна з найважливіших складових частин національної безпеки як багаторівневої проблеми державної інформаційної політики, що характеризує стан захищеності національних інтересів в інформаційній сфері від зовнішніх та внутрішніх загроз.

У Законі України «Про інформацію» державна інформаційна політика визначається як сукупність основних напрямів і способів діяльності держави з одержання, використання, поширення та зберігання інформації [1]. У сучасних умовах Україна є об'єктом безперервного інформаційно-психологічного впливу, що зумовлено її геополітичним положенням і наявністю політичних, економічних та інших інтересів щодо нашої держави з боку розвинених країн та сусідніх держав. У цьому контексті проблема забезпечення інформаційної безпеки національних інтересів у будь-якій сфері набуває усе більшої значущості.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Були проаналізовані правові засади побудови, поточної діяльності та розвитку системи забезпечення інформаційної безпеки України, які становлять: Конституція України [2], Закон України «Про національну безпеку України» [3], інші законодавчі та нормативні акти, що регулюють відносини в інформаційній сфері, зокрема Закони України «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики» [4], «Про державну таємницю» [5], «Про захист персональних даних» [6], «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах» [7], «Про Національну систему конфіденційного зв'язку» [8], «Про Державну службу спеціального зв'язку та захисту інформації України» [9], «Про інформацію» [1], «Про Службу безпеки України» [10] та ін. Також було проаналізовано Доктрину інформаційної безпеки України [11], яка визначає національні інтереси України в інформаційній сфері, загрози їх реалізації, напрями і пріоритети державної політики в інформаційній сфері.

Також у дослідженні використовувались роботи таких науковців, як: О.Л. Лісовська, Р.Р. Марутян, І.Д. Бондаренко, які дійшли згоди в тому, що Україна у сучасних умовах перебуває під тиском інформаційної (гібридної) війни, яка може спровокувати доволі важкі наслідки як для внутрішньої діяльності України, так і для міжнародного політичного статусу країни у цілому. Були розглянуті матеріали X Всеукраїнської науково-практичної конференції «Актуальні проблеми управління інформаційною безпекою держави».

Попри теоретичні розроблення науковців у сфері інформаційної безпеки, все ж вимагає свого доопрацювання нормативно-правова база, яка зможе описати найбільш ефективні напрями забезпечення інформаційної безпеки, попередити можливі атаки на інформаційний простір України, оптимізувати співпрацю різних структур та виключити можливість дублювання функцій.

Мета статті – визначення ролі інформаційної безпеки в інформаційній політиці та висвітлення можливих перспектив оптимізації реалізації інформаційної політики та інформаційної безпеки.

Виклад основного матеріалу. Відповідно до фундаментальних положень Доктрини інформаційної безпеки України забезпечення інформаційного суверенітету, запобігання інформаційній агресії, експансії та інформаційній блокаді України з боку іноземних держав, організацій, груп та осіб є пріоритетним завданням країни. Інформаційна безпека держави є невід’ємною складовою частиною кожної зі сфер національної безпеки. Водночас інформаційна безпека є важливою самостійною сферою забезпечення національної безпеки, яка характеризує стан захищеності національних інтересів в інформаційній сфері від зовнішніх та внутрішніх загроз і являє собою сукупність інформаційно-психологічної (психофізичної) та інформаційно-технологічної безпеки держави [11].

Інформація є чинником, який може призвести до значних технологічних аварій, військових конфліктів та поразок у них, дезорганізувати державне управління, роботу наукових центрів, фінансову систему, і чим вищий рівень інформатизації суспільства, тим потрібнішою стає надійна інформаційна безпека. Під впливом інформаційних атак, коли нав’язуються чужі інтереси, мотиви, спосіб життя, на перший план виходить важливість аналізу сутності та форм проявів сучасних методів прихованого агресивного впливу, виявлення дій, що мають цілеспрямований агресивний характер і які протирічать інтересам національної безпеки, вироблення механізмів протидії їм у всіх напрямках.

Інформаційна безпека суспільства, держави характеризується ступенем їх захищеності, та, як наслідок, стійкістю головних сфер життєдіяльності у відношенні до небезпечних інформаційних впливів. Інформаційна безпека визначається здатністю нейтралізувати такі впливи. Загальноприйнятим є таке визначення інформаційної безпеки, як стан захищеності життєво важливих інтересів громадян, суспільства та держави в інформаційній сфері.

Протягом останніх років в українському суспільстві спостерігається тенденція до більш глибокого розуміння важливості проблем розвитку інформаційної сфери та необхідності забезпечення інформаційної безпеки в усіх сферах життєдіяльності людини, суспільства і держави. Оскільки актуальними постали питання формування цілісної системи забезпечення інформаційного суверенітету, управління ризиками і можливостями новітніх викликів в інформаційній сфері, розбудови власних спроможностей і стратегічних комунікацій тощо.

У першу чергу, це пов’язано із процесами, що відбуваються у глобальному інформаційному просторі і характеризуються такими особливостями:

- глобальні зміни і перетворення в інформаційній сфері створюють новітні виклики, які становлять реальну загрозу безпеці людства та міжнародному правопорядку;
- в інформаційному просторі спостерігається тенденція до поширення інформаційної агресії і насилля, маніпуляції свідомістю людини та суспільства, періодично проводяться інформаційно-психологічні операції;
- більшість країн світу зіштовхнулася з кібер-проблемами (кібершпигунство, кібертероризм, кіберзлочинність та кібератаки) на об’єкти критичної інфраструктури;
- наслідки використання сучасної інформаційної зброї можуть призводити до реальної втрати державного суверенітету і територіальної цілісності країн світу.

Тому з боку держави повинні вживатися відповідні дії з адекватного реагування на такі загрози і, насамперед, із використанням правових механізмів, спираючись на вимоги ст. 17 Конституції України [2] (забезпечення інформаційної безпеки є однією з основних функцій держави і справою всього українського народу) та законів України.

Крім того, потребують найшвидшого вирішення завдання у сфері забезпечення інформаційної безпеки і захисту прав людини в інформаційній сфері та вжиття відповідних заходів, таких як:

- удосконалення державної інформаційної політики та політики інформаційної безпеки, належного правового, організаційного, науково-технологічного, кадрового та іншого ресурсного забезпечення її реалізації;
- розвиток національної системи кібернетичної безпеки згідно із прийнятими нормативно-правовими актами і стандартами країн-членів ЄС і НАТО. Здебільшого це стосується захисту об'єктів критичної інфраструктури, державних реєстрів і баз даних;
- опрацювання правових, організаційних, технічних та інших питань протидії інформаційному насиллю та використанню мереж соціальних комунікацій на шкоду людині, суспільству і державі;
- розгляд питання щодо переведення системи протидії інформаційній агресії проти України в режим «активної інформаційної оборони», насамперед щодо запобігання нанесення шкоди життю і здоров'ю людини та захисту національних інтересів;
- організація належного захисту прав, свобод і безпеки людини в інформаційній сфері відповідно до GDPR «Пакету захисту даних» ЄС, який набув чинності у травні 2018 року і запровадив такі базові принципи роботи з персональними даними: законність, справедливість, прозорість, цільове обмеження, зведення до мінімуму даних, точність, обмеження терміну зберігання, цілісність і конфіденційність.

Правові засади побудови, поточної діяльності та розвитку системи забезпечення інформаційної безпеки України містяться у: Конституції України [2], Законі України «Про національну безпеку України» [3], інших законодавчих та нормативних актах, що регулюють відносини в інформаційній сфері. Зокрема, в законах України «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики» [4], «Про державну таємницю» [5], «Про захист персональних даних» [6], «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах» [7], «Про Національну систему конфіденційного зв'язку» [8], «Про Державну службу спеціального зв'язку та захисту інформації України» [9], «Про інформацію» [1], «Про Службу безпеки України» [10] та ін.

Органи державної влади, в компетенцію яких входить регулювання соціально-політичних відносин в інформаційній сфері, а також недержавні суб'єкти даної діяльності, які залучаються для вирішення завдань державного управління, виступають в якості суб'єктів державної інформаційної політики та забезпечують рух її правового й організаційного механізмів. Власне, суб'єктами забезпечення інформаційної безпеки є органи, організації й особи, уповноважені законом на здійснення відповідної діяльності.

Суб'єкти державної політики у сфері інформаційної безпеки можна розділити також на дві основні категорії: а) державні інституції, які здійснюють інформаційну політику; б) суб'єкти масового інформування і комунікації.

Держава посідає особливе місце як серед суб'єктів державної інформаційної політики, так і серед суб'єктів забезпечення інформаційної безпеки, оскільки вона володіє унікальними засобами і силами протидії загрозам в даній сфері [3]. Загальна структура державної системи забезпечення інформаційної безпеки включає чотири основні владні підсистеми, що утворюють гілки влади, які різняться функціями у сфері забезпечення інформаційної безпеки відповідно до компетенції: голови держави, законодавча влада, виконавча влада, судова влада.

Складність реалізації державної політики в означеній сфері покладено на центральний орган виконавчої влади – Міністерство інформаційної політики України, який із 2015 року є головним у забезпеченні інформаційної безпеки держави, інформаційного суверенітету

Механізми державного управління

України, зокрема з питань поширення суспільно важливої інформації в Україні та за її межами, а також забезпечення функціонування державних інформаційних ресурсів [12].

Діяльність зазначеного Міністерства у сфері інформаційної безпеки ґрунтується на таких принципах:

- дотримання Конституції та законодавства України, а також загальновизнаних принципів і норм міжнародного права;
- відкритість у реалізації функцій державної влади й управління, з урахуванням обмежень, установлених законодавством України;
- правова рівність усіх учасників процесу інформаційної взаємодії незалежно від їхнього політичного, соціального та економічного статусу;
- пріоритетний розвиток вітчизняних сучасних інформаційних і телекомунікаційних технологій тощо.

Згідно з Положенням про Міністерство інформаційної політики його завданнями є [13]:

- реалізація конституційних прав і свобод громадян української держави у сфері інформаційної діяльності;
- удосконалення і захист вітчизняної інформаційного простору, інтеграція України у світовий інформаційний простір;
- протидія загрозі розв'язування протистояння в інформаційній сфері тощо.

Першочерговими заходами щодо реалізації державної політики забезпечення інформаційної безпеки України на сучасному етапі повинні бути:

- розроблення й упровадження дієвих організаційно-правових механізмів, що регулюють відносини в інформаційній сфері, а також підготовка концепції публічно-приватного забезпечення інформаційної безпеки України;
- розвиток системи підготовки кадрів, які використовуються в галузі забезпечення інформаційної безпеки держави й інформаційної інфраструктури;
- створення системи культурно-освітнього забезпечення безпеки інформаційної сфери тощо.

Міністерство інформаційної політики України з метою організації своєї діяльності забезпечує в межах повноважень, передбачених законом, реалізацію державної політики стосовно державної таємниці, захист інформації з обмеженим доступом, а також технічний захист інформації, контроль за її збереженням в апараті Міністерства інформаційної політики України.

Отже, для переходу України на новий етап розвитку необхідно забезпечити умову, за якої її загальнодержавні інтереси будуть невід'ємною складовою частиною інтересів регіонального інформаційного співтовариства. На нашу думку, це можливо, насамперед, за умови дієвої децентрації повноважень і міжінституційної взаємодії центральних і регіональних державних органів, тобто шляхом узгодження їхніх напрямків діяльності у сфері інформаційної безпеки. Реалізація їхніх можливостей – питання адекватної політики і своєчасних публічно-управлінських рішень. Для цього Міністерство інформаційної політики України повинно мати розгалужену, ієрархізовану та найбільш наближену до об'єкта впливу організаційну будову. Ідеться, з одного боку, про вдосконалення основної організаційної будови Міністерства інформаційної політики України, тобто про необхідність створення регіональних структурних підрозділів і представництв як оперативного центру, найбільш наближеного до вияву та нейтралізації загроз інформаційній безпеці України на регіональному рівні. А з іншого боку – про вдосконалення функціонально-допоміжної організаційної будови Міністерства інформаційної політики України, тобто про необхідність створення регіональних громадських рад при структурних його регіональних представництвах.

Паралельно місцеві державні адміністрації, як органи виконавчої влади загальної компетенції, повинні бути відсторонені від виконання невластивих їм функцій, що дозволить комплексно й ефективно підійти до їх реалізації, уникнути розпорошеності, неперсоніфікованості відповідальності тощо.

Удосконалення механізмів державного контролю передбачає розроблення та обґрунтування нових методів оцінки ефективності систем, що використовуються для забезпечення інформаційної безпеки, вдосконалення нормативно-правової бази в цій сфері, формалізацію процесів збору інформації, автоматизації її оброблення та аналізу, оптимізації необхідних сил та засобів. Це дозволить створити єдину систему оцінки та контролю стану інформаційної безпеки, основу на об'єктивних показниках ефективності, з урахуванням набутого вітчизняного досвіду та кращих практик країн Європейського Союзу [14].

Висновки з дослідження і перспективи подальших розвідок у цьому напрямі. Отже, в результаті проведеного дослідження доходимо висновку, що для створення необхідних умов реалізації державної політики, спрямованої на захист національних цінностей та реалізацію національних інтересів України, гарантування безпеки особи, суспільства і держави від зовнішніх та внутрішніх загроз в інформаційній сфері, нагальною є потреба у формуванні сучасних ефективних механізмів забезпечення інформаційної безпеки, які відповідатимуть характеру і масштабам викликів сьогодення. Сама ж система інформаційної безпеки має бути спрямована на ефективний захист об'єктів національної безпеки: людини і громадянина – їхніх конституційних прав і свобод; суспільства – його духовних, морально-етичних, культурних, історичних, інтелектуальних та інших цінностей; держави – її конституційного ладу, суверенітету, територіальної цілісності й недоторканності.

Відповідно, вдосконалення організаційно-функціонального забезпечення державного управління у сфері інформаційної безпеки України покликано сприяти уникненню дублювання функцій державного управління, посиленню контролю та відповідальності з боку держави і громадськості в цій сфері, адаптації механізму формування та реалізації державної безпекової й інформаційної політики до передових світових практик. Ураховуючи вищезазначене, вдосконалення потребує, й насамперед, організаційно-функціональне забезпечення роботи Міністерства інформаційної політики України та нормативно-правова база у сфері інформаційної безпеки та інформаційної політики.

Список використаних джерел:

1. Про інформацію : Закон України від 02.10.1992 р. № 2657-ХІІ. Дата оновлення: 16.07.2019. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12> (дата звернення: 20.10.2019).
2. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. Дата оновлення 21.02.2019. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр> (дата звернення: 20.10.2019).
3. Про національну безпеку України : Закон України від 21.06.2018 р. № 2469-VIII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19> (дата звернення: 20.10.2019).
4. Про засади внутрішньої і зовнішньої політики : Закон України від 01.07.2010 р. № 2411-VI. Дата оновлення: 08.07.2018. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2411-17> (дата звернення: 20.10.2019).
5. Про державну таємницю : Закон України від 21.01.1994 р. № 3855-ХІІ. Дата оновлення: 05.08.2018. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3855-12> (дата звернення: 20.10.2019).
6. Про захист персональних даних : Закон України від 01.06.2010 р. № 2297-VI. Дата оновлення: 30.01.2018. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17> (дата звернення: 20.10.2019).

7. Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах : Закон України від 05.07.1994 р. №80/94-ВР. Дата оновлення: 19.04.2014. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80/94-вр> (дата звернення: 20.10.2019).

8. Про Національну систему конфіденційного зв'язку : Закон України від 10.01.2002 р. № 2919-III. Дата оновлення: 19.04.2014. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2919-14> (дата звернення: 20.10.2019).

9. Про Державну службу спеціального зв'язку та захисту інформації України : Закон України від 23.02.2006 р. № 3475-IV. Дата оновлення: 07.11.2018. URL : <https://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3475-15> (дата звернення: 20.10.2019).

10. Про Службу безпеки України : Закон України від 25.03.1992 р. № 2229-XII. Дата оновлення: 03.07.2019. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-12> (дата звернення: 20.10.2019).

11. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 29 грудня 2016 року «Про Доктрину інформаційної безпеки України» : Указ Президента України; Доктрина від 25.02.2017 р. № 47/2017. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/47/2017> (дата звернення: 20.10.2019).

12. Офіційний веб-сайт Міністерства інформаційної політики України URL : <http://mir.gov.ua> (дата звернення: 20.10.2019).

13. Питання діяльності Міністерства інформаційної політики України : Постанова Кабінету Міністрів України; Положення від 14.01.2015 р. № 2. Дата оновлення 20.03.2018. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2-2015-п> (дата звернення: 20.10.2019).

14. Васев В.О. Підвищення ефективності державного контролю в сфері захисту інформації. *Реформування публічного управління та адміністрування: теорія, практика, міжнародний досвід* : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції за міжнародною участю. Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2017. С. 214–216.

References:

1. VRU, Law of Ukraine (1992), *Pro informatsiiu* [Law of Ukraine «On Information»], dated October 02, 1992 N 2657-XII. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>. (related to 20.10.2019) [Ukraine].

2. The Constitution of Ukraine (1996), dated June 28, 1996 N 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр> (related to 20.10.2019) [Ukraine].

3. VRU, Law of Ukraine (2018), *Pro natsionalnu bezpeku Ukrainy* [Law of Ukraine «On The National Security of Ukraine»], dated June 21, 2018 N 2469-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19> (related to 20.10.2019) [Ukraine].

4. VRU, Law of Ukraine (2010), *Pro zasady vnutrishnoi i zovnishnoi polityky* [Law of Ukraine «On the Principles of Domestic and Foreign Policy»], dated July 01, 2010 N 2411-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2411-17> (related to 20.10.2019) [Ukraine].

5. VRU, Law of Ukraine (1994), *Pro derzhavnu taiemnytsiu* [Law of Ukraine «On State Secret»], dated January 21, 1994 N 3855-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3855-12> (related to 20.10.2019) [Ukraine].

6. VRU, Law of Ukraine (2010), *Pro zakhyst personalnykh danykh* [Law of Ukraine «On Protection of Personal Data»], dated June 01, 2010 N 2297-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17> (related to 20.10.2019) [Ukraine].

7. VRU, Law of Ukraine (1994), *Pro zakhyst informatsii v informatsiino-telekomunikatsiinykh systemakh* [Law of Ukraine «On Protection of Information in Automated Systems»], dated July 05, 1994 N 80/94-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80/94-вр> (related to 20.10.2019) [Ukraine].

8. VRU, Law of Ukraine (2002), *Pro Natsionalnu systemu konfidentsiinoho zviazku* [Law of Ukraine «On the National System of Confidential Communication»], dated January 10, 2002 № 2919-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2919-14> (related to 20.10.2019) [Ukraine].

9. VRU, Law of Ukraine (2006), *Pro Derzhavnu sluzhbu spetsialnoho zviazku ta zakhystu informatsii Ukrainy* [Law of Ukraine « On the State Service for Special Communications and Information Protection of Ukraine »], dated February 23, 2006 N 3475-IV. URL: <https://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3475-15> (related to 20.10.2019) [Ukraine].

10. VRU, Law of Ukraine (1992), *Pro Sluzhbu bezpeky Ukrainy* [Law of Ukraine «On Security Service of Ukraine»], dated March 25, 1992 N 2229-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-12> (related to 20.10.2019) [Ukraine].

11. President of Ukraine, Presidential Decree (2017), *Pro rishennia Rady natsionalnoi bezpeky i oborony Ukrainy vid 29 hrudnia 2016 roku «Pro Doktrynu informatsiinoi bezpeky Ukrainy»* [Presidential Decree «On the decision of the National Security and Defense Council of Ukraine of December 29, 2016 «On the Doctrine of Information Security of Ukraine»], dated February 25, 2017 N 47/2017. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/47/2017> (related to 20.10.2019) [Ukraine].

12. The official web-site of the Ministry of Information Policy of Ukraine URL: <http://mip.gov.ua> (related to 20.10.2019) [Ukraine].

13. KМУ, Cabinet of Ministers of Ukraine Resolution (2015), *Pytannia diialnosti Ministerstva informatsiinoi polityky Ukrainy* [Cabinet of Ministers of Ukraine Resolution «Issues of the Ministry of Information Policy of Ukraine»], dated January 14, 2015 N 2. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2-2015-п> (related to 20.10.2019) [Ukraine].

14. Vasiev V. O. (2017) *Pidvyshchennia efektyvnosti derzhavnoho kontroliu v sferi zakhystu informatsii* [Improving the effectiveness of state control in the field of information protection], materials of the All-Ukrainian conf. *Reformuvannia publichnoho upravlinnia ta administruvannia: teoriia, praktyka, mizhnarodnyi dosvid* [Public administration and administration reform: theory, practice, international experience], Press ORIDU NADU, Odessa. P. 214-216 [Ukraine].